

DOVOLACÍ PRIESKUM ROZHODNUTIA O TROVÁCH V KONANÍ PODĽA CIVILNÉHO SPOROVÉHO PORIADKU

Nadväzujúc na uznesenie č. k. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), ústavný súd dodáva, že rozhodovanie o trovách konania nie je síce hlavným predmetom civilného sporového konania, je však jeho obligatórnou súčasťou, bez rozhodnutia o ktorej nie je možné konanie skončiť a zabezpečiť tak právnu istotu strán. Znenie § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku je preto z hľadiska formulácie v návetí tohto ustanovenia o rozhodnutí, „ktorým sa konanie končí“, potrebné vo vzťahu k základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. k rovnorodému aspektu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru interpretovať v rovnakých intenciách ako vo vzťahu k čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. „priet'ahovému“ aspektu čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na účel uplatnenia zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku je teda potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým skončí rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania, považovať za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 34/2021 z 26. januára 2021)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Dudíša a Miroslava Duriša predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť L. C., zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Fejlekovou, Nám. Osloboditeľov 25, Michalovce, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Michalovce č. k. 11 C 93/2012-469 z 28. februára 2018 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 170/2018 z 27. septembra 2018 v časti náhrady trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť L. C. **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť L. C. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 C 93/2012-469 z 28. februára 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 170/2018 z 27. septembra 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) v časti náhrady trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania.

2. Vec sťažovateľky bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom z 28. februára 2018 rozhodol o žalobe sťažovateľky na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) a v časti napadnutej ústavnou sťažnosťou (výrok V rozsudku okresného súdu) priznal žalovanému (bývalému manželovi sťažovateľky) náhradu trov konania proti sťažovateľke v pomere 100 %. Proti časti predmetného rozsudku okresného súdu, a to aj v časti priznanej náhrady trov konania, podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom (v časti náhrady trov konania) tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu v tejto časti a zároveň žalovanému priznal aj právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že okresný súd správne rozhodol, ak priznal náhradu trov konania žalovanému proti sťažovateľke. Krajský súd skonštatoval, že pri vyporiadaní BSM je na mieste vychádzať z § 255 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a uplatniť ako základné pravidlo zásadu úspechu vo veci. Pri tomto konaní súd prihliada na postoj účastníkov v konaní a konečný spôsob vyporiadania. V rozhodovanej veci okresný súd správne poukázal na platnú judikatúru, s ktorou sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil.

4. Rozsudok krajského súdu z 27. septembra 2018 napadla sťažovateľka dovolaním, ktoré odôvodnila tým, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. Uviedla, že okresný súd mohol rozhodnúť o náhrade trov konania vo výške 100 % len v prípade, ak by jej žalobu zamietol, konanie zastavil alebo keby vzala svoj návrh na začatie konania späť. Krajský súd mal podľa jej názoru pri rozhodovaní o trovách konania prihliadať i na to, či bolo žalobe ako takej vyhovené a akým spôsobom bol spoločný majetok manželov následne súdom vyporiadaný. Okresný súd dôsledne nevysvetlil, akým spôsobom a na základe akých skutkových a právnych úvah stanovil pomer úspechu strán vo veci, a pochybnosti v tomto smere neodstránil ani krajský súd, a preto bolo podľa názoru sťažovateľky rozhodnutie krajského súdu v časti náhrady trov konania nepreskúmateľné.

4.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v úvode svojho uznesenia sp. zn. 4 Cdo 58/2019 z 29. apríla 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“), vychádzajúc z obsahu dovolania, ustálil, že sťažovateľka namietala, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP. V danom prípade sťažovateľka dovolaním napadla výroky rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorými odvolací súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o trovách prvoinštančného konania a rozhodol o trovách odvolacieho konania. Najvyšší súd konštatoval, že ani v jednom prípade nešlo o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí, a preto prípustnosť dovolania z § 420 CSP nemožno vyvodiť. Keďže dovolanie sťažovateľky podľa § 420 CSP prípustné nie

je, najvyšší súd ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c) CSP odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

5. Sťažovateľka podanie ústavnej sťažnosti (smerujúcej proti rozsudkom okresného súdu a krajského súdu) odôvodnila tým, že okresný súd a krajský súd ako súd odvolací porušili jej „základné právo na spravodlivý súdny proces, na rovnosť účastníkov konania a aj na všeobecnú rovnosť v právach tým, že priznali žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni (sťažovateľke, pozn.) v plnom rozsahu (100%), čím jednostranne a neopodstatnene zvýhodnili žalovaného a to v rozpore so skutkovým a právnym stavom.“. V rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti tento skutkový a právny stav sťažovateľka bližšie rozviedla s konštatovaním, že v danom prípade s poukazom na charakter prejednávanej veci „rozhodujúcim kritériom nemá byť posúdenie miery zhody medzi petitom a výrokom súdu, ale rozhodujúcim kritériom pre rozhodnutie súdu o náhrade trov konania je určenie podielu každého z manželov na mase BSM. Vzhľadom na uvedený princíp je výrok o 100 % úspechu žalovaného vo veci, nelogický, pretože masa BSM bola rozdelená medzi oboch manželov určitým podielom, kde vo výrokoch I., II. III. vyhovel súd žalobkyni (sťažovateľke, pozn.). Pri vyporiadaní BSM spravidla každý z bývalých manželov dostane z masy BSM nejakú časť a tento jeho podiel je kritériom aj pre určenie napr. súdneho poplatku, a následne aj trov právneho zastúpenia, resp. iných trov.“.

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom:

„1. Okresný súd v Michalovciach v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/93/2012 porušil právo L. C., na základe čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5/Co/170/2018 porušil právo L. C., na základe čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Ústavný súd SR rozsudok Okresného súdu v Michalovciach sp. zn. 11C/93/2012 zo dňa 28.02.2018 vo výroku V., ktorým priznáva žalovanému náhradu trov konania voči žalobkyni v pomere 100 % a rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/170/2018 zo dňa 27.09.2018 v časti potvrdzujúcej rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. a v časti priznania nároku na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu v Michalovciach.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q) r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

12.1 Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

12.2 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12.3 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Podstata námietok sťažovateľky proti napadnutému rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov konania spočíva v tvrdenom porušení jej práv označených v petite ústavnej sťažnosti, keď všeobecné súdy rozhodli o náhrade trov konania „jednostranne a neopodstatnene zvýhodnili žalovaného a to v rozpore so skutkovým a právnym stavom.“.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom okresného súdu v časti rozhodovania o náhrade trov konania

15. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov

je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

16. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

17. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohla sťažovateľka podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu v časti rozhodovania o náhrade trov konania

18. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

19. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

20. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnutý rozsudok krajského súdu vo výrokoch týkajúcich sa náhrady trov konania (prvoinštančného konania a konania odvolacieho) nadobudol právoplatnosť 5. novembra 2018.

21. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľka začiatok plynutia zákonnej dvojmesačnej lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde odvodzovala od právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu z 29. apríla 2019 (právoplatného 28. mája 2019), ktorým bolo dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietnuté tak, ako to je uvedené v bode 4.1 a nasledujúcom bode tohto odôvodnenia.

22. Uznesením najvyššieho súdu z 29. apríla 2019 bolo dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietnuté ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, podľa § 447 písm. c) CSP, a to konkrétne z dôvodu, že smerovalo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania, pričom prípustnosť

takéhoto dovolania z § 420 CSP nemožno vyvodit', keďže podľa príslušného ustanovenia je dovolanie prípustné len proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí.

23. Ústavný súd konštantne poukazuje na to, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018) – k takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke prípustnosti dovolania.

24. Sťažovateľka s argumentáciou najvyššieho súdu v ústavnej sťažnosti nijako nepolemizuje a uznesenie najvyššieho súdu o jej dovolaní v konaní pred ústavným súdom nenapáda. Ak zastáva názor, že v jej veci neboli dané dôvody na podanie dovolania (čo možno usudzovať z faktu, že toto rozhodnutie najvyššieho súdu ústavnou sťažnosťou nenapadla), tak vzniká objektívne otázka, prečo vôbec dovolanie podávala. Táto otázka je aktuálna najmä z hľadiska toho, či možno akceptovať tvrdenie sťažovateľky, že ústavnú sťažnosť podala v zákonom stanovenej lehote a po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov, a to vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu najvyššieho súdu o dovolaní, t. j. vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

25. Ústavný súd v danej súvislosti konštatuje, že sťažovateľkou je predstretá argumentácia vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozsudku krajského súdu týkajúceho sa nároku na náhradu trov konania, vo svojom obsahu porušujúceho jej práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto poukazuje na svoje uznesenie sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom okrem iného vyslovil, že ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd končí rozhodovanie o tejto otázke, ktoré tak možno považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Z uvedeného vyplýva, že aj vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania sťažovateľka disponovala účinným prostriedkom nápravy (dovolanie), ktorý vyčerpala (m. m. I. ÚS 300/2020).

25.1 K uvedenému judikatúrnemu záveru ústavný súd v rámci argumentačnej podpory dopĺňa, že rozhodovanie o trovách konania nie je síce hlavným predmetom civilného sporového konania, avšak je jeho obligatórnou súčasťou, bez rozhodnutia o ktorej nie je možné konanie skončiť a zabezpečiť tak právnu istotu strán, a preto je znenie § 420 písm. f) CSP z hľadiska formulácie v návetí tohto ustanovenia o rozhodnutí, „ktorým sa konanie končí“, potrebné vo vzťahu k základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. k rovnorodému aspektu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru interpretovať v rovnakých intenciách ako vo vzťahu k čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. „prietahovému“ aspektu čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na účel uplatnenia zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP je teda potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým skončí rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania, považovať za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

25.2 Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru

v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (napr. IV. ÚS 314/2020).

26. Aplikujúc uvedené právne názory na vec sťažovateľky, možno podľa názoru ústavného súdu konštatovať, že sťažovateľka (zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou) si mala byť vedomá toho, že dovolaním napáda rozhodnutie, proti ktorému je (vychádzajúc z judikatúry ústavného súdu) uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku prípustné (alternatívne mala podať proti dotknutému rozhodnutiu priamo ústavnú sťažnosť). V tomto prípade, vychádzajúc so záveru o prípustnosti dovolania, je uvedený mimoriadny opravný prostriedok potrebné (z materiálneho hľadiska) považovať za prostriedok na ochranu základného práva v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (účinný prostriedok nápravy), a preto by na vec sťažovateľky bol aplikovateľný § 124 posledná veta zákona o ústavnom súde o začatí plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy až po rozhodnutí dovolacieho súdu, avšak za predpokladu, ak by sťažovateľka napadla ústavnou sťažnosťou predmetné právoplatné rozhodnutie dovolacieho súdu (vzhlľadom na dôvod odmietnutia dovolania). K tomu však v uvedenom prípade nedošlo, ústavný súd teda musí napriek argumentácii uvedenej v bodoch 25 až 25.2 tohto odôvodnenia vychádzať pri svojom rozhodovaní z premisy jeho správnosti, a teda z predpokladu podania dovolania proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie priamo zo zákona nie je prípustné. V tejto situácii podľa konštantnej rozhodovacej praxe senátov ústavného súdu nie je možné § 124 poslednú vetu zákona o ústavnom súde aplikovať na odobrenie včasného podania ústavnej sťažnosti.

27. Vzhlľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol ako oneskorene podanú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

28. Bez ohľadu na uvedený záver, uplatňujúc materiálny prístup k ochrane ľudských práv a základných slobôd, ústavný súd považoval výnimočne a zástupne za žiaduce preskúmať, či neexistujú dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS198/07).

29. Krajský súd v napadnutom rozsudku poukázal na správny a prijateľný záver vyplývajúci z odôvodnenia rozsudku okresného súdu týkajúci sa trov konania. Dal za pravdu okresnému súde, ktorý pri vyporiadaní BSM v súvislosti s priznaním náhrady trov konania vychádzal z § 255 CSP a ako základné pravidlo uplatnil zásadu úspechu vo veci s prihliadnutím aj na postoj strán v sporovom konaní a konečný spôsob vyporiadania BSM. Uvedené podporil aj poukazom na platnú judikatúru, s ktorou sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré krajský súd odkazuje, dostatočne ozrejmil, na základe akej úvahy dospel k záveru, že žalovaný mal v spore úspech v celom rozsahu, a v tejto miere mu aj priznal plný nárok na náhradu trov konania.

30. Ústavný súd konštatuje, že pre záver o ústavnej neudržateľnosti rozhodnutia o trovách (teda nemeritórneho rozhodnutia) by muselo ísť o mimoriadny exces právoaplikačného postupu. Nezistil však žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu, ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch, ktoré bol krajský súd v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať. Krajský súd rozhodol o odvolaní zákonom predpokladaným spôsobom, rešpektujúc pritom citovanú relevantnú právnu úpravu, ako aj judikatúru. Napadnutý rozsudok krajského súdu tak nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľka namieta, a jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné.

31. Pokiaľ sa sťažovateľka v posudzovanom prípade domáha aj vyslovenia porušenia čl. 12 ods. 1 a 4 ústavy, ústavný súd konštatuje, že označené články ústavy neobsahujú garanciu konkrétneho základného práva a slobody. V prípade ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje vždy o porušení konkrétneho základného práva alebo slobody zakotveného v druhej hlave ústavy, prípadne práva zaručeného medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušenie iných článkov ústavy možno preto podaním individuálnej ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat len v spojení s namietaným porušením už konkrétne označeného základného práva alebo slobody (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06, III. ÚS 224/08).

32. Vychádzajúc z už uvedeného ústavný súd musí konštatovať, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, čo je paralelným dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.